

Afrapportering pr. 081012 i forhold til projektansøgningen

Udarbejdet af: Anne Wibe Poulsen og Peter Vråsinge

Projekttitel:

Mænds kønsutraditionelle valg af professionsuddannelse på Sygeplejerskeuddannelsen i Slagelse.

Uddannelsessted:

UCSJ, Campus Slagelse, Sygeplejerskeuddannelsen Slagelse

Uddannelsesleder:

Birgit Monnerup, BMO@ucsj.dk

Intern tovholder:

Anne Wibe Poulsen, awp@ucsj.dk

Forskningskoordinatorer:

Randi Andersen, raa@ucsj.dk

Marianne Brodersen, mar@ucsj.dk

Jimmy Krab, jik@ucsj.dk

Øvrige deltagere i projektet:

Lisbeth Henriksen, lhe@ucsj.dk

Lone Lykke Klausen, llk@ucsj.dk

Oluf Falkenberg Nielsen, ofn@ucsj.dk

Mette Grønhøj Sørensen, mgs@ucsj.dk

Anne Sievert, asi@ucsj.dk

Merete Tøllner, met@ucsj.dk

Gro Winnem, gwi@ucsj.dk

Peter Vråsinge, pvr@ucsj.dk

Afrapportering i forhold til projektansøgning:

Sygeplejerskeuddannelsen i Slagelse deltager med et delprojekt med titlen: "Mænds kønsutraditionelle valg af professionsuddannelse på Sygeplejerskeuddannelsen i Slagelse".

I løbet af foråret 2012 er der løbende afholdt møder med de involverede lokale projektdeltagere, med forskningskoordinator samt projektledelse. Vi har deltaget i projektets planlagte forsknings- og udviklingsværksteder på RUC.

Vi har i foråret 2012 udarbejdet projektplan for delprojektet, som efterfølgende er godkendt af projektledelsen. (se bilag 1)

Status og opsamling pr. oktober 2012

Status på de i projektplanen omtalte aktiviteter er:

- Individuelle studiesamtaler blev iværksat efteråret 2011 og videreført i foråret 2012 med mandlige studerende på modul 1 og modul 2. Vi har data fra studiesamtalerne, hvor der er fokuseret på specifikke spørgsmål.
- Individuel/gruppesamtaler med henblik på særlige ønsker i forhold til første kliniske uddannelsesforløb modul 1. Samtalerne er gennemført før den kliniske periode og er evalueret sammen med de studerende.
- Studiecafe som undervisningstilbud i anatomi/fysiologi i form af organdissektion af plugs fra grise er gennemført for studerende på modul 1 og modul 2. Evalueringen er gennemført i form af en spørgeskemaundersøgelse.
- Erhvervspraktik målrettet drenge i 9. og 10. klasse er planlagt til gennemførelse i efteråret 2012. I den forbindelse har vi udarbejdet særligt informationsmateriale, som er videregivet til UU (Ungdommens uddannelsesudvalg).
- International koordinator har holdt møde med de mandlige studerende fra modul 2 med henblik på internationale aktiviteter i deres uddannelsesforløb. (aktiviteten er p.t. ikke videreført)

Aktuelt har vi planlagt møde med de involverede lokale projektdeltagere med henblik på planlægning af efterårets I-modus aktiviteter.

Studiesamtaler modul 1 og modul 2 gennemført efterår 2011 og forår 2012:

Studiesamtalerne er en etableret aktivitet, der har været gennemført gennem flere år i sygeplejerskeuddannelsen på modul 1 og modul 2. Ifølge modulbeskrivelsen for modul 1 og modul 2 er hensigten med studiesamtalen at støtte og vejlede den studerende i forbindelse med studiestart. Studiesamtalerne er gennemført som individuelle samtaler med de mandlige og kvindelige studerende.

I samtalerne med de mandlige studerende er der taget udgangspunkt i tre refleksionsspørgsmål. Nedenstående refleksionsspørgsmål er formuleret ud fra en antagelse om, at det er vigtigt, at de mandlige studerende får fokus på at se sig selv i sygeplejefaget og dermed udvikler en professionsidentitet, som på sigt også kan medvirke til fastholdelse i uddannelsen.

Refleksionsspørgsmålene er følgende:

Spørgsmål 1: Mænds oplevelse af at være studerende i et kvindedomineret omsorgsfag/studiemiljø – har mænd nogle særlige oplevelser positive/negative omkring dette?

Spørgsmål 2: Mænds strategier vedr. studieplanlægning i en kombination med privat-/arbejds- og fritidsliv.

Spørgsmål 3: Hvilke reaktioner har mændene mødt i forbindelse med deres kønsutraditionelle uddannelsesvalg?

Ved studiesamtalerne er de fremkomne udsagn efterfølgende transskriberet og er sammenfattet i meningsbærende enheder, men vi mangler videre analyse i form af meningskondenseringer/temaer.

Meningsbærende enheder i forhold til spørgsmål 1:

- mandlige studerende har overvejende positive oplevelser i forbindelse med klinisk uddannelse på modul 1
- mandlige studerende føler sig accepteret og respekteret både blandt personale, patienter og medstuderende
- mandlige studerende er mere konkrete (går til sagen hurtigere) og er mere teknisk orienteret

Meningsbærende enheder i forhold til spørgsmål 2:

- mandlige studerende har en høj grad af selvdisciplin idet de er gode til at strukturere hverdagen mellem studie – erhvervsarbejde og familie
- mandlige studerende er gode til at prioritere og håndterer det pres, det er at være i en uddannelsessituation
- nogle mandlige studerende har behov for en høj grad af struktur, mens andre har en mere spontan tilgang til planlægning af deres studieaktivitet

Meningsbærende enheder i forhold til spørgsmål 3:

- mandlige studerende oplever ingen specielle reaktioner på deres kønsutraditionelle uddannelsesvalg, når der er flere i den studerendes netværk, som arbejder indenfor sundhedsvæsenet
- mandlige studerende oplever, at mænds og kvinders forforståelser er forskellige i forhold til mænd i kvindedomineret fag

Individuel/gruppesamtaler med henblik på særlige ønsker i forhold til første kliniske uddannelsesforløb modul 1 forår 2012:

Inden den første kliniske uddannelsesperiode samlede vi de mandlige studerende på modul 1 med henblik på deres særlige ønsker om klinisk uddannelsessted/speciale.

Læringsudbyttet i forbindelse med den kliniske uddannelse på modul 1 er:

- At redegøre for udvalgte dele af den menneskelige organismes opbygning og funktion.
- At redegøre for menneskets fysiologiske behov.
- At identificere centrale opfattelser af sygeplejens genstands- og virksomhedsområde, herunder hvad sygepleje retter sig mod begrebsmæssigt, teoretisk, praktisk og holdningsmæssigt.
- At forstå hvad det vil sige at være patient.
- At anvende teoretiske og kliniske metoder til at observere, identificere og beskrive udvalgte fænomener i sygepleje.
- At tilrettelægge egen læring og anvende forskellige studiemetoder herunder indgå i forpligtende samarbejde med andre.

Det kliniske undervisningsforløb er observerende og interagerende, og den studerende følges med en sygeplejerske. Alle studerende forberedes til den kliniske undervisning incl. anvendelse af portfolio. Forløbet afsluttes med klinisk bearbejdende undervisning.

Sygeplejefprofessionen er en praksisdisciplin med nær tilknytning mellem teori og praksis, antages det, at det er vigtigt, at det tilstræbes, at teoriundervisningen er praksisnær, hvor den studerende på et tidligt tidspunkt i uddannelsesforløbet bibringes forståelse af sammenhæng mellem teori og praksis. Den kliniske uddannelsesperiode giver den studerende mulighed for at se sig selv i faget og dermed udvikle sin egen sygeplejefaglige professionsidentitet.

På denne baggrund samlede vi efter det kliniske uddannelsesforløb, gruppen af mandlige studerende, hvor vi gennemførte en modificeret form af et "mini-fremtidsværksted". Temaerne for fremtidsværkstedet var flg. spørgsmål:

Spørgsmål 1: Mænds oplevelse af at være studerende i et kvindedomineret omsorgsfag/studiemiljø – har mændene nogle særlige oplevelser positive/negative omkring dette?

Spørgsmål 2: Mænds strategier vedr. studieplanlægning i en kombination med privat-/arbejds- og fritidsliv.

Spørgsmål 3: Hvilke reaktioner har mændene mødt i forbindelse med deres kønsutraditionelle uddannelsesvalg?

I fremtidsværkstedet fremkom der negative og positive udsagn. Vi nåede ikke at tematisere udsagnene sammen med de mandlige studerende, derfor præsenteres de her, som de fremkom. Vi finder, at alle udsagn indeholder interessante perspektiver, som det kan være relevant at arbejde videre med.

Negative udsagn:

Fordom blandt personalet: "Du er mand – så gider du ikke de medicinske afdelinger eller geriatriske patienter"

"Der mangler omklædningsrum til mænd"

"Vantro! – skal du virkelig være sygeplejerske"?

"Aldrig fri – altid studerende"

"Enkelte patienter kan være hæmmede af ens køn i forbindelse med personlig hygiejne"

"Det er kønsmæssigt ensporet – man er eneste mand blandt SSA og sygeplejersker på afdelingen → så intet maskulint perspektiv"

Positive udsagn:

"Godt der kommer flere mænd i faget, både i forhold til patienter og internt blandt personalet"

"Anderledes erfaringsgrundlag er velkomment"

"Der er øget opmærksomhed omkring ens person"

"Ingen negative ytringer fra patienter i forhold til køn, tværtimod det modsatte" (urologisk afd.)

"Opleves som modigt at en mand bevæger sig ind i en sygepleje-verden"

"Mænd og kvinder supplerer hinanden i forhold til kommunikation med patienten"

"Positiv modtagelse /oplevelse – mænd skiller sig ud"

"Kan til tider opleve positiv særbehandling – øget opmærksomhed"

Studiecafé forår 2012:

I faget "Anatomi og fysiologi" er der omlagt timer, således at dele af tilbuddet og indholdet i faget er ændret, så det tilstræbes, at undervisningen bliver mere nærværende, aktiverende og inddrager flere sanser hos de studerende.

Læringsudbyttet iflg. modulbeskrivelsen er for modul 1 følgende:

- At redegøre for udvalgte dele af den menneskelige organismes opbygning og funktion.

Studiecafé som undervisningstilbud i anatomi/fysiologi i form af organdissektion er gennemført for studerende på modul 1 og modul 2.

Studiecafeen antages at være en undervisningsform, som udover at inddrage flere sanser også fremmer de studerendes forståelse af sammenhæng mellem teori og praksis. Anatomi og fysiologi antages at være basal teoretisk viden, som forudsætning for at kunne forstå og handle sygeplejefagligt relevant i praksissituationer.

Ved at undervisningen bliver mere nærværende og aktiverende, antages det at dette kan medvirke til at fastholde de studerende i uddannelsen.

Evalueringen er gennemført i form af en struktureret spørgeskemaundersøgelse (Bilag 2). De studerende besvarede spørgeskemaet få dage efter, de havde deltaget i studiecafeen. Evalueringens resultater er sammenfattet i tabel 1.

Tabel 1. *Evaluering af de studerendes udbytte ved deltagelse i "Organdissektion" i faget Anatomi / fysiologi. (maj 2012)*

	Kvinde	Mand	Kvinder i %		Mænd i %					
Køn	13	4	76		24					
Aldersgennemsnit	26	29								
Udsagn	Kvinde Helt enig	Mand Helt enig	I alt %	Kvinde Hverken enig eller uenig	Mand Hverken enig eller uenig	I alt %	Kvinde Helt uenig	Mand Helt uenig	I alt %	
Det var meget lærerigt for mig at deltage i organdissektionen	6	2	47	5	2	41	2	0	12	
For mig var det spild af tid at deltage i organdissektion	1	0	6	0	0	0	12	4	94	
Tidspunktet kl. 14.00-16.00 var et for mig dårligt tidspunkt	2	1	18	5	1	35	6	2	47	
Organdissektionen gav mig en bedre forståelse for organernes størrelse og indbyrdes placering	13	4	100	0	0	0	0	0	0	
Organdissektionen var placeret på et passende tidspunkt i forhold til undervisningsforløbet i faget anatomi/ fysiologi	11	4	88	2	0	12	0	0	0	
Organdissektionen var placeret på et passende tidspunkt i forhold til undervisningsforløbet i forhold til modulets øvrige fagområder, f. eks. Klinisk øvelokale	11	3	82	0	1	6	2	0	12	

Som det fremgår af tabel 1 evaluerer mange både mandlige og kvindelige respondenter organdissektion positivt. Mange finder det var meget lærerigt og alle evaluerer, at organdissektionen gav dem bedre forståelse for organernes størrelse og indbyrdes placering.

Respondenterne blev endvidere bedt om at besvare spørgsmål om deres erfaring med egen læring. De blev således bedt om at rangordne følgende udsagn om eget læringsudbytte:

- a. Læreren gennemgår pensum på klassen
- b. Arbejde med pensum i studiegrupper
- c. Arbejde med pensum alene
- d. Praktiske øvelser (f.eks. organdissektion, klinisk øvelokale) og vejledning af lærer
- e. Andet, skriv _____

Besvarelsene er optalt i procent. Der er beregnet en relativ sandsynlighed (RS), som andelen af mænd, der har det enkelte udsagn som 1. eller 2. prioritet divideret med andelen af kvinder, der har det enkelte udsagn som 1. eller 2. prioritet. På grund af det lille antal respondenter er der ikke foretaget statistiske analyser.

Mest iøjefaldende er det, at der er en markant kønsforskel i prioriteringen af læringsudbyttet ved at arbejde med pensum alene. 75 % af mændene angiver dette som 1. eller 2. prioritet. Til sammenligning angiver kun 15 % af kvinderne dette som 1. eller 2. prioritet. I dette materiale fremgår det, at der er 5 gange så stor sandsynlighed for, at de mandlige studerende vælger det at arbejde med pensum alene sammen lignet med de kvindelige studerende. (RS=5).

Dette understreges også af, at ingen mænd, men 25 % kvinder vælger at arbejde med pensum i studiegrupper som 1. eller 2. prioritet.

Interessant er det også, at der er en tydelig kønsforskel i prioriteringen af læringsudbyttet, når læreren gennemgår pensum på klassen, hvor markant flere kvinder har dette som 1. eller 2. prioritet. (RS=1,5)

Til spørgsmålet om praktiske øvelser (f.eks. organdissektion, klinisk øvelokale) og vejledning af lærer er der enighed blandt mænd og kvinder om at vælge dette som 1. eller 2. prioritet. Dog er der en lille overvægt i andelen af mænd, der prioriterer dette højt. (RS=1,2)

Ingen respondenter benyttede sig af svarkategorien "Andet".

Vi finder, at resultaterne i denne lille undersøgelse dokumenterer vigtigheden af, at tilbyde de studerende undervisning med et varieret og bredt udvalg af læringsmuligheder, som også tilgodeser at læringsudbyttet er forskelligt for mænd og kvinder. Et vigtigt refleksions spørgsmål er om sygeplejerskeuddannelsen som en kønstraditionel kvindedomineret uddannelse også tilgodeser, at mænd tilsyneladende lærer forskelligt fra kvinder?

Erhvervspraktik målrettet drenge i 9. og 10. klasse er planlagt til gennemførelse i efteråret 2012:

Sygeplejefaget er traditionelt et kvindedomineret fag, hvor mandlige sygeplejersker kun udgør 1-2% af sygeplejerskekohorten. Dette forhold skal medtages i rekrutteringsaspektet, og med henblik på at få en mere ligelig kønsfordeling indenfor sygeplejen antages det, at en tidlig indsats på sigt kan medvirke til dette.

Erhvervspraktik målrettet drenge i 9. og 10. klasse er forberedt til gennemførelse i uge 43, efteråret 2012. Forberedelsen har bestået i:

- kontakt til UU (Ungdommens Uddannelsesvejledning i Holbæk og Slagelse) og til kliniske uddannelseskoordinatorer på Holbæk Sygehus og Slagelse Sygehus
- udarbejdelse og udsendelse af informationsmateriale målrettet drenge i 9. og 10. klasse (se bilag 3)

Planlagte, men ikke gennemførte aktiviteter iflg. delprojektplanen forår 2012:

I foråret 2012 har vi ikke nået at arbejde med flg. aktiviteter, som er beskrevet i delprojektplanen:

- Særlige aktiviteter i forhold til undervisning i naturfag med fokus på brug af teknologi, i form af interaktive programmer, diasserie, apps, virtuelle opgaver (indgår i efterårets Imodus aktivitet)
- Inddragelse af teknik/instrumenter med henblik på anskueliggørelse af undervisningen, f.eks. blodsuktermåling. Teknik/instrumenter som indgår i procedurer som redskaber i en problemløsende sygepleje (p.t. ikke planlagt)
- Udvikling af blog for mandlige studerende (p.t. ikke planlagt)

Aktiviteter for efteråret 2012:

Ovennævnte aktiviteter er ikke iværksat i foråret 2012 grundet nødvendig prioritering i forhold til tid og personalemæssige ressourcer.

Delprojektgruppen har i august 2012 afholdt møde med henblik på planlægning af efterårets Imodus aktiviteter, som indeholder videreførelse af aktiviteter fra foråret 2012, samt nye aktiviteter.

Videreførte aktiviteter fra foråret 2012:

- Individuelle studiesamtaler blev iværksat efteråret 2011 og videreført i foråret 2012 med mandlige studerende på modul 1 og modul 2. Vi har data fra studiesamtalerne, hvor der er fokuseret på specifikke spørgsmål.
- Individuel/gruppesamtaler med henblik på særlige ønsker i forhold til første kliniske uddannelsesforløb modul 1. Samtalerne er gennemført før den kliniske periode og er evalueret sammen med de studerende.
- Studiecafe som undervisningstilbud i anatomi/fysiologi i form af organdissektion er gennemført for studerende på modul 1 og modul 2. Evalueringen er gennemført i form af en spørgeskemaundersøgelse.

- Erhvervspraktik målrettet drenge i 9. og 10. klasse er planlagt til gennemførelse i efteråret 2012. I den forbindelse har vi udarbejdet særligt informationsmateriale som er videregivet til UU (Ungdommens uddannelsesudvalg).

Nye aktiviteter for efteråret 2012:

- Indsamling af patientdata i forbindelse med teoriundervisning på modul 10
- Særlige aktiviteter i forhold til undervisning i naturfag med fokus på brug af teknologi, i form af interaktive programmer, diasserie, apps, virtuelle opgaver – e-læringsobjekter.

Status i forhold til vidensarbejdet i projektet

I de foregående afsnit er beskrevet, hvorledes de fire videnspor knytter sig til de enkelte aktiviteter. Alle fire videnspor er relevante i forbindelse med mænds kønsutraditionelle valg af sygeplejerskeuddannelse. Det antages, at der er behov for en særlig fokuseret indsats, når mænd foretager et kønsutraditionelt uddannelsesvalg.

De samlede aktiviteter i projektet breder sig ud over følgende fire videnspor:

- Rekruttering
Dette angår projektdelen om erhvervspraktik samt uddannelsesvejledning hos Ungdommens Uddannelsesvejledning i Holbæk og Slagelse. Denne del af projektet kan bidrage til at belyse, hvilke billeder af uddannelsen og ikke mindst af sygepleje som en jobmulighed for mænd. Endvidere kan det bidrage til udvikling af erfaringer med nye måder at arbejde med rekruttering af mandlige studerende til sygeplejerskeuddannelsen.
- Professionsidentitet
Dette angår projektdelen vedr. erfaringsopsamling fra mandlige studerende, hvor målet er at udvikle de mandlige studendes tilknytning til uddannelsen og professionen. Denne del af projektet kan bidrage med viden om, hvordan de mandlige studerende selv oplever at være i et kvindedomineret fag og uddannelsesmiljø, herunder hvordan omgivelsernes opfattelser er med til at præge deres udvikling af professionsidentitet.
- Praksisnær undervisning
Dette angår projektdelen vedr. nye undervisningsformer i form af studiecafé med organdissektion, brug af e-læringsobjekter og indsamling af data i klinisk praksis. Hensigten med disse forløb er bl.a. at gøre det synligt for de studerende, hvordan de forskellige elementer i uddannelsen / forskellige typer af viden og kompetencer konkret kan indgå i løsningen af patientrelaterede problemer. Ved at gøre den teoretiske del af undervisningen mere praktisk og patientrelateret, er hensigten at den studerende tidligt i uddannelsen får erfaringer med, hvordan teoretisk viden kan anvendes i problemløsningsituationer.
- Fastholdelse
Dette angår i lighed med ovenstående videnspor projektdelen vedr. nye undervisningsformer i form af studiecafé med organdissektion, brug af e-læringsobjekter

og indsamling af data i klinisk praksis. Desuden angår det den planlagte aktivitet i form af etablering af en blog for mandlige studerende. Hensigten med disse aktiviteter er bl.a. at gøre undervisningen og studiemiljøet nærværende, interessant og inkluderende for mandlige studerende i et kvindedomineret studiemiljø.

I forbindelse med Imodus aktiviteterne for foråret 2013 overvejes det at inddrage aktionslæring, som en udviklings- og evalueringsmodel, hvor formålet er at udvikle undervisningen eksperimentelt og observere og reflektere over konkrete undervisningssituationer.

Forskningskoordinatorernes rolle i projektet:

Forskningskoordinatorernes rolle er at facilitere deltagernes løbende arbejde med projektet, at komme med input og ideer løbende og på udviklingsværksteder samt at bidrage med erfaringer og viden fra supplerende tværgående undersøgelser af mandlige studerende på de fire professionsbacheloruddannelser.

Timeforbrug:

Timeforbruget for foråret 2012 afspejler, at projektet har været i sin opstartsfase, og aktivitetsniveauet har derfor ikke været så omfattende i forhold til de afsatte midler. Idet vi nu har fået sat flere aktiviteter i gang, forventes et relativt højere timeforbrug for efteråret 2012.

Projekttitlel:

Mænds kønsutraditionelle valg af professionsuddannelse på Sygeplejerskeuddannelsen i Slagelse.

Uddannelsessted:

UCSJ, Campus Slagelse, Sygeplejerskeuddannelsen Slagelse

Intern tovholder:

Anne Wibe Poulsen, awp@ucsj.dk

Forskningskoordinator:

Jimmy Krab, jik@ucsj.dk

Øvrige deltagere i projektet:

Merete Bachmann, mba@ucsj.dk

Grethe Falk, gfa@ucsj.dk

Lisbeth Henriksen, lhe@ucsj.dk

Jette Lindhardt, jli@ucsj.dk

Oluf Falkenberg Nielsen, ofn@ucsj.dk

Mette Grønhøj Sørensen, mgs@ucsj.dk

Gro Winnem, gwi@ucsj.dk

Peter Vråsinge, pvr@ucsj.dk

Hanne Wissing, hwi@ucsj.dk

Beskrivelse af projektet

Antagelser om centrale problemstillinger i projektet

En række antagelser knytter sig henholdsvis til rekruttering og fastholdelse af mænd indenfor sygeplejerskeuddannelsen.

I forhold til markedsføring, kampagner og rekruttering af mandlige sygeplejerskestuderende antages det, at der kræves særlige tiltag målrettet potentielle mandlige ansøgere, idet der kan være særlige barrierer, der gør sig gældende. Sygeplejefaget i Danmark er traditionelt et kvindedomineret omsorgsfag, hvilket betyder, at de mænd som søger ind i denne profession skal

foretage et kønsutraditionelt valg. I denne forbindelse kan det undre, at sygeplejefprofessionen i lande, som vi normalt sammenligner os med, ikke i samme grad er præget af et kønstraditionelt valg. Dette aspekt er ved flere lejligheder kommet frem under drøftelser vedr. studenter-/lærerudveksling på nordiske netværkskonferencer (Nordplus), hvor sygeplejerskeuddannelsen i Slagelse er partner. På sigt kan det indgå i projektet at afdække, om der er andre rekrutteringsstrategier eller kulturelle forventninger til mænds valg af uddannelse i de andre nordiske lande.

En gennemgående antagelse er, at der er et relativt større frafald blandt mandlige studerende end kvindelige studerende i sygeplejerskeuddannelsen. Det antages, at uddannelsesmiljøet herunder undervisningsindhold og –former samt studiemiljø med fokus på kønsspecifikke relationer har betydning for frafald af mandlige sygeplejerskestuderende.

E-læringsstudieformen er en fleksibel måde at uddanne sig på, hvor den enkelte studerende gives mulighed for at tilrettelægge sit studie og opretholde en arbejdsindtægt sideløbende med studiet. Erfaringen er, at det er markant nemmere at rekruttere mænd til e-læringsstudiet. Det antages, at undervisningsformen, hvor grundlaget er anvendelse af IT teknologi, virker mere tiltalende på mandlige studerende end den ordinære studieform.

Sygeplejerskeuddannelsen kendetegnes ved at bestå af både en teoretisk og en klinisk del. Den kliniske del af uddannelsen afvikles i mange forskellige specialer i såvel primær som sekundær sundhedstjeneste. Alle kliniske specialer er kendetegnet ved omsorgsarbejde og tætte personlige relationer mellem sygeplejerske og patient, nogle specialer er kendetegnet med et fokus på omsorg og bløde værdier, andre specialer er kendetegnet ved omsorg med brug af apparatur og teknik samt mere akut/actionpræget sygepleje. Det antages, at sidstnævnte specialer i højere grad tiltrækker mandlige studerende.

Antagelser om hvordan projektet kan bidrage til bedre forståelse og løsning

Antagelsen er, at projektet kan bidrage til bedre forståelse af ovenstående problemstillinger ved, at der genereres empiri undervejs i projektforsøget. Endvidere antages det, at de iværksatte aktiviteter bidrager til løsning af disse problemstillinger.

Mål for projektet

Målet for projektet er at identificere barrierer, som potentielle mandlige ansøgere/studerende møder i relation til sygeplejerskestudiet. Desuden at udvikle og afprøve nye undervisningsformer samt andre aktiviteter, f.eks. sociale, som medvirker til, at mandlige sygeplejerskestuderende tiltrækkes til sygeplejestudiet og fastholdes i studiet efter påbegyndt uddannelse.

Metodeovervejelser

Målgruppen er de mandlige sygeplejerskestuderende på Sygeplejerskeuddannelsen i Slagelse, og projektperioden er for denne del af projektet fra januar 2012 – juni 2012. I projektperioden inkluderes de mandlige studerende, som en dynamisk kohorte, hvilket indebærer, at der i projektperioden inkluderes nye medlemmer, som eksempelvis kan være overflyttere fra andre uddannelsessteder. Ligeledes kan der være medlemmer, som ekskluderes i projektperioden på grund af eksempelvis frafald eller overflytning til andre uddannelsessteder.

Metoderne, der anvendes i projektperioden, er eksperimentelle interventionsundersøgelser, hvor der manipuleres med kohorten samt det, de bliver udsat for. Kohorten monitoreres undervejs i projektforløbet.

- I udvalgte fag omlægges timer, således at tilbuddet og indholdet i faget bliver ændret, hvor det tilstræbes, at undervisningen bliver mere nærværende, aktiverende og inddrager flere sanser hos de studerende.
- Der planlægges tilbud vedr. erhvervspraktik udbydes målrettet drenge i 9. og 10. klasse, hvor eleverne tilbydes et forløb dels teoretisk på sygeplejerskeuddannelsen i Slagelse og dels praktisk på kliniske uddannelsessteder.
- Der planlægges tilbud med henblik på at fremme internationalisering blandt mandlige studerende, hvor der gives en målrettet orientering samt en drøftelse af forventninger, muligheder og barrierer i forhold til internationalisering i løbet af uddannelsen.

De empiriske data indhentes ved kvalitative og kvantitative undersøgelser. De kvantitative data indhentes dels fra Danmarks Statistik og fra UCSJ's egen database. De kvalitative data indsamles ved eksempelvis spørgeskema, interviews og fremtidsværksted, der gennemføres som nedslag på udvalgte tidspunkter i projektperioden, hvor der evalueres på flere aktiviteter, herunder både afviklede samt igangværende aktiviteter. I forbindelse med interviews tænkes en spørgeguide at blive udviklet i tæt samarbejde med målgruppen.

Vi forventer at samarbejde med projektkoordinatoren i detailplanlægningen af denne del af projektet.

Aktiviteter

Nogle af aktiviteterne vil rette sig mod både mandlige og kvindelige sygeplejerskestuderende, hvilket er for at undgå at fremstå som en naturaliseret dikotomi, hvor mænd og teknologi står overfor kvinder og omsorg.

De fleste aktiviteter retter sig mod studerende i studiet, og i den forbindelse vil der blive genereret viden, som tænkes anvendt i et rekrutteringsperspektiv. En enkelt af de planlagte aktiviteter, nemlig erhvervspraktik for drenge i 9. og 10. klasse, retter sig direkte mod potentielle ansøgere og indgår hermed i rekrutteringsperspektivet.

For nærværende er planlagt/iværksat følgende aktiviteter med inddragelse af målgruppen:

- Erhvervspraktik målrettet drenge i 9. og 10. klasse – et tilbud som kun målretter sig drenge, og som således fremstår som et attraktivt og ”tilladeligt” erhvervspraktiktilbud til drenge
- Individuelle studiesamtaler med fokus på:
  - o Mænds oplevelse af at være studerende i et kvindedomineret omsorgsfag/studiemiljø – har mændene nogen særlige oplevelser positive/negative omkring dette?
  - o Mænds strategier vedr. studieplanlægning i en kombination med privat- /arbejds- og fritidsliv
  - o Hvilke reaktioner har mændene mødt i forbindelse med deres kønsutraditionelle uddannelsesvalg?
- Individuel/gruppesamtaler med henblik på særlige ønsker i forhold til første kliniske uddannelsesforløb, modul 1
- Fremtidsværksted med henblik på gennemførelse og opsamling i forhold til særlige kliniske uddannelsesforløb, modul 1
- Særlige aktiviteter i forhold til undervisning i naturfag med fokus på brug af teknologi, i form af interaktive programmer, diasserie, apps, virtuelle opgaver
- Studiecafe som undervisningstilbud i anatomi/fysiologi i form af organdissektion under vejledning af naturfagsundervisere
- Inddragelse af teknik/instrumenter med henblik på ansueliggørelse af undervisningen, f.eks. blodsuktermåling
- Udvikling af en blog for mandlige studerende
- En særlig indsats i forhold til internationalisering med fokus på mandlige studerende i uddannelsen

Forventet output

Ovenstående aktiviteter vil bidrage med viden om:

- Viden om mænds strategier for uddannelsesvalg og mulige grunde til frafald
- Udvikling af redskab som fastholder mænd
- Udvikling af undervisningsmoduler/-former som motiverer og fastholder mænd
- Udvikling af procedurer for valg af klinisk uddannelse som tilgodeser mænds ønsker
- Udvikling af faglighed, der inkluderer mænd i sygeplejen, f.eks. med fokus på omsorg og teknologi
- Overførsel af erfaring fra de deltagende uddannelser til øvrige uddannelser i UCSJ

Projektplan / tidsplan for aktiviteter i perioden januar 2012 – juni 2012

- Individuelle studiesamtaler – afvikles december 2011-januar 2012
- Individuel/gruppesamtaler med henblik på særlige ønsker i forhold til første kliniske uddannelsesforløb, modul 1 – afvikles februar 2012

- Fremtidsværksted med henblik på gennemførelse og opsamling i forhold til særlige kliniske uddannelsesforløb, modul 1 – afvikles marts 2012
- Særlige aktiviteter i forhold til undervisning i naturfag med fokus på brug af teknologi, i form af interaktive programmer, diasserie, apps, virtuelle opgaver – februar 2012-juni 2012
- Studiecafe som undervisningstilbud i anatomi/fysiologi i form af organdissektion under vejledning af naturfagsundervisere – maj 2012
- Inddragelse af teknik/instrumenter med henblik på anskueliggørelse af undervisningen, f.eks. blodsuktermåling – februar 2012-juni 2012
- Udvikling af blog for mandlige studerende – maj 2012
- Erhvervspraktik for drenge i 9. og 10. klasse – efteråret 2012 og forår 2013
- Internationalisering – forår 2012

SPÆNDENDE PRAKTIKTILBUD I SUNDHEDSVÆSENET TIL DRENGE I 9. OG 10. KLASSE

Er du klar over, hvor spændende det er at være sygeplejerske?

Vi har et godt tilbud til dig om praktik på en sygehusafdeling, hvor du kan opleve sygeplejerskens spændende hverdag med "action"!

Dette enestående tilbud er kun rettet mod drenge/mænd, da det er et led i et projekt om at få flere drenge/mænd til at tage en mellemlang videregående uddannelse.

Er du interesseret – så kontakt din skolevejleder!

Kære Studerende på hold Feb.12A og F

Spørgeskema om studerendes udbytte af at deltage i "Organdissektion" tirsdag den 22. maj kl. 14.00-16.00 på Sygeplejerskeuddannelsen i Slagelse.

Hvis du ikke deltog i organdissektionen, kan du se bort fra denne henvendelse.

Som du tidligere er blevet gjort bekendt med, er organdissektionen en aktivitet under Imodus projektet, som omhandler mænds kønsutraditionelle uddannelsesvalg.

Da vi skal aflægge rapport om aktiviteterne, herunder organdissektionen, har vi meget brug for din evaluering, som vil indgå i en vurdering af, om sygeplejerskeuddannelsen fremover skal tilbyde denne aktivitet. Din besvarelse indgår som et vigtigt grundlag for denne beslutning.

Din besvarelse vil naturligvis være anonym. Har du spørgsmål, er du meget velkommen til at kontakte os.

På forhånd tak for hjælpen!

Med venlig hilsen

Anne Wibe Poulsen - awp@ucsj.dk

Peter Vråsinge - pvr@ucsj.dk

Spørgeskema om

Evaluering af dit udbytte ved at deltage i "organdissektionen" i faget anatomi/fysiologi tirsdag den 22. maj 2012 på Sygeplejerskeuddannelsen i Slagelse

1. På hvilket modul er du studerende? (sæt kryds)

Modul 1

Modul 2

2. Dit køn?

Mand

Kvinde

3. Din alder?

Skriv dit fødselsår: _____

4. Hvor enig / uenig er du i nedenstående udsagn? (sæt kun et kryds)

4.1 Det var meget lærerigt for mig at deltage i organdissektionen:

Helt enig

Delvis enig

Hverken enig / uenig

Delvis uenig

Helt uenig

4.2 For mig var det spild af tid at deltage i organdissektionen:

Helt enig

Delvis enig

Hverken enig / uenig

Delvis uenig

Helt uenig

4.3 Tidspunktet kl. 14.00 – 16.00 var et for mig rigtigt dårligt tidspunkt:

Helt enig   ___
Delvis enig   ___
Hverken enig / uenig___
Delvis uenig   ___
Helt uenig   ___

4.4 Organdissektionen gav mig en bedre forståelse for organernes størrelse og indbyrdes placering:

Helt enig   ___
Delvis enig   ___
Hverken enig / uenig___
Delvis uenig   ___
Helt uenig   ___

4.5 Organdissektionen var placeret på et passende tidspunkt i forhold til undervisningsforløbet i faget anatomi/fysiologi:

Helt enig   ___
Delvis enig   ___
Hverken enig / uenig___
Delvis uenig   ___
Helt uenig   ___

4.6 Organdissektionen var placeret på et passende tidspunkt i forhold til undervisningsforløbet i forhold modulets øvrige fagområder, f.eks. klinisk øvelokale:

Helt enig   ___
Delvis enig   ___
Hverken enig / uenig___
Delvis uenig   ___
Helt uenig   ___

5. Her følger spørgsmål om dine erfaringer med din egen læring

Du bedes prioritere rækkefølgen med tal fra 1 – 5, hvor 1 er den måde, som du har erfaring med, at du lærer bedst ved:

- a. Læreren gennemgår pensum på klassen _____
- b. Arbejde med pensum i studiegrupper _____
- c. Arbejde med pensum alene _____
- d. Praktiske øvelser (f.eks. organdissektion, klinisk øvelokale) og vejledning af lærer _____
- e. Andet, skriv selv _____

6. Har du yderligere kommentarer, kan du skrive dem her: